

Členský zpravodaj
Veterán Rádio Klub
B r n o

Ročník XXV – 2019

číslo 4

Příjemné prožití Vánočních svátků, nějaký ten dárek pod stromečkem a mnoho zdraví a úspěchů na pásmech v Novém roce 2020 přeje rada VRK.

I
**VRK, zapsaný spolek
Informační bulletin**

Vydává Rada VRK

**Předseda a VO OK5VRK,
včetně sídla spolku**

OK2BGW Ing. Ivo Kovář
Jamborova 939
66603 Tišnov
Mobil: 602 890 782
e-mail:ok5vrk@seznam.cz

Místopředseda

OK1APY Petr Pick
Vranovská 83
61400 Brno
e-mail: sejna2@seznam.cz

Pokladník a hospodář

OK2AIS Aleš Tomšů
Hrnčířská 41, 60200 Brno
e-mail:ok2ais@seznam.cz
Mobil: 732 962 021

Diplomový manažer

OK2BEH Zdeněk Životský
Na Honech 1826
66601 Tišnov
tel:549 413 562
e-mail:zd.zivot@volny.cz

Člen rady

OK2JK Jan Kališ
U rybníka 179
67168 Hrabětice
e-mail: ok2jk@volny.cz

Revizní komise

OK2PAK Ing.Vladimír Bolf
OK2PAU Pavel Vágner
OK2PIP Pavel Šťastný

OBSAH

1. Novoroční přání rady klubu.
2. Obsah, rada VRK
3. Členské příspěvky, silent key
4. Výsledky Martinského závodu, zkušenosti
5. Historické QSL
- 6.– 7. Povolovací podmínky z r. 1946 - pokračování
8. Jak jsem utopil rdst

Důležité kontaktní adresy:

**Český Radioklub, U Pergamenky 3,
170 00 Praha 7.**

e-mail: crk@crk.cz
telefon: 266 722 240, 607 208 230

QSL služba :e-mail: qsl@crk.cz
telefon: 266 722 253
návštěvy: středa 0900 -1730, nebo dle dohody
QSL lístky :

**Cesky radioklub, CRC, U Pergamenky 3,
170 00 Praha, Czech Republic.**

Český telekomunikační úřad

Odbor správy kmitočtového spektra
Sokolovská 219, Praha 9,
P.O.Box 02 , 225 02 Praha 025,
telefon (ústředna): 224 004 111
Referent : 224 004 708

Stránky VRK na I-netu : <http://www.vrk.wz.cz>

Výsledky martinského závodu 2019

	STANICE	QSO	BODY
1.	OK1KC	31	51
2.	OK1DM	24	46
3.	OK2PIP	24	44
4.	OK2SG	22	44
5.	OK2SLS	19	39
6.	OM8AQ	19	39
7.	OK1DOL	19	37
8.	OK1DQP	18	36
9.	OK1JPO	19	35
10.	OM3RKA	19	35
11.	OK2PAU	18	34
12.	OM8ON	16	32
13.	OM2KM	14	28
14.	OK2PAK	15	25
15.	OK2ABU	9	15

S letošním závodem probíhaly další závody, takže se přesně nedá určit počet účastníků v Martinském závodu. Deníky poslalo 15 stanic. Při rovnosti bodů rozhodoval počet spojení ve dvacáté minutě. Těšíme se na Vaši účast v hlavním závodu VRK.

Zkušenosti. Od OK2COS

Moto: Nejsou antény špatné a dobré, ale horší a lepší

Zkušenosti s anténou Diamond W-8010 a dvoupásmovou anténou Morgain

Na svém trvalém QTH jsem používal s úspěchem dobře známou anténu W3DZZ, kterou jsem měl nataženou v zahradě svého rodinného domu, a měl jsem ji dalším trapem rozšířenou navíc i pro pásmo 160 m. Vzhledem k totální dlouhodobé rekonstrukci domu a zahrady jsem byl nucen se dočasně přestěhovat do řadového domku svojí dcery. K natažení drátové antény jsem měl však mnohem horší podmínky. Šířka pozemku je 7 m a od hřebene sedlové střechy do konce zahrady je to pouze 22 m.

Anténa Diamond W-8010

Pro výše uvedená prostorová omezení se nabízel použití 5pásmového drátového trapovaného dipólu od fy Diamond W-8010 (podobná anténa je COMET CWA-1000) pro pásma 80, 40, 20, 15 a 10 m, o celkové délce cca 20 m vč. izolátorů a kotvení (viz obr. 1). Anténu lze zakoupit u tuzemských prodejců.

Jednotlivé prvky antény jsou kvalitně zhotovené a sestavení podle podrobného popisu v návodu [1] nečiní žádné potíže. Anténa má dva zářiče s trapy se společným napájením uprostřed přes balun BU-50. Vrchní zářič je pro 80, 40 a 15 m, spodní pro 20 a 10 m. Úhel mezi oběma zářiči má být 30°. Pokud nemáte podmínky pro napnutí ramen spodního zářiče, lze je nevodivě zavěsit na ramena horního zářiče.

Při prvním sestavení a instalaci antény jsem naměřil v jednotlivých pásmech pro nejlepší PSV následující rezonanční kmitočty:

f_r	PSV
3 205 kHz	1,09
6 735 kHz	1,55
12 575 kHz	1,60
20 075 kHz	1,09
26 755 kHz	1,22

Dalo se to očekávat, protože všechny kabelové prvky jsou dodány delší.

Anténa se doladuje zkracováním pahýlů u jednotlivých trapů. Pahýly je nutné zkracovat velice opatrně. V návodu je uvedeno, co způsobí změna pahýlu o 1 cm pro dané pásmo a je tam i názorný příklad výpočtu zkrácení pahýlu odpovídající požadované změně kmitočtu.

Ideální je ladit anténu ve výšce konečné instalace (k doladování jsem anténu spouštěl na kladce, pak jsem anténu zase vysunul do konečné výšky, změřil atd.). Když totiž anténu doladíte např. ve výšce 2,5 m a pak ji zvednete do výšky 5 m, anténa bude rezonovat na vyšších kmitočtech. To je nutné vzít při ladění v úvahu.

Výrobce udává pro PSV 1,5 pro jednotlivá pásma následující šířky:

10 m ± 250 kHz
15 m ± 200 kHz
20 m ± 50 kHz
40 m ± 30 kHz
80 m ± 12 kHz

Článek s nákresy bude pokračovat v prvním čísle po novém roce, využívám volné místo na stránce (AIS).

Historické QSL lístky čs. amatérů vysílačů – 12. pokračování

Laco, OK1AD; Ivo, OK1SI; Honza, OK1XU

OK2VA – plk. Jaroslav Skála

(31.12.1894 - 1971 v USA)

Narodil se v Rokytnu u Pardubic, před 1. světovou válkou žil v Rusku. V roce 1914 vstoupil do carské armády a zúčastnil se bojů proti rakousko-uherským a německým vojskům. Podílel se na založení České legie v Rusku, bojoval u Zborova a byl při přepravě carského zlatého pokladu, který se z velké části ztratil. V Rusku absolvoval pilotní výcvik. Do ČSR se vrátil v roce 1920, stal se velitelem 2. leteckého pluku v Olomouci. V roce 1936 byl přemístěn do Bratislavy a ustanoven do funkce velitele letectva na Slovensku. V době německé okupace byl odsouzen za velezradu k šesti letům vězení. V roce 1945 se stal velitelem 2. letecké oblasti v Táboře. Po propuštění z armády v roce 1947 odjel za dcerou do USA.

V roce 1930 získal povolení k amatérskému vysílání se značkou **OK2VA**, před tím vysílal na černo (UNLIS) se stejnou značkou. V letech 1932, až 1936 vykonával funkci předsedy **ČAV**. V době působení na Slovensku změnil značku na **OK3VA**. Po válce si obnovil koncesi se značkou **OK1VA** a byl zvolen čestným předsedou **ČAV**.

Zdroj:

<http://www.aeroweb.cz/clanek.asp?ID=1177&kategorie=3>,

Daneš, Josef, Dr., Ing.: Za tajemstvím éteru, NADAS 1985,

Mráz, Anton, Ing.: Dokumenty z historie Rádioamatérstva v ČSR a na Slovensku do roku 1952, Praha 201.

ARRL.	Czechoslovakia. Olomouc.	WAC.
To radio <i>Oh 1 a a</i>	2 VA	Aso: <i>2391</i>
Ur sigs rcvd hr: <i>four some</i>		At: <i>13/2 - 32</i>
Tone fr. qsa <i>5 r 5-8</i>		<i>collega</i> T.p.f.g.-mopa.
Qrm: <i>mod. p. k. n. e. n. e.</i>		Inpt: <i>18 w.</i>
Qss: _____		Rcvr: <i>0-V-1</i>
Dx cw: <i>2L</i>		Ant: <i>zepp.</i>
Remarks: <i>Děkuji za fr. pro du om!</i>		
Pse qsl. <i>Kurae</i>	Vy 73.	colonel SKÁLA op.

- 4 -

slovenských nebo které používají krycích volacích značek cizích, ačkoliv lze předpokládat, že se nacházejí na území Československé republiky, jakož i všechna jiná pozorování, která by mohla přispěti ke zjištění neoprávněných vysílačů.

- 18/ Vysílání koncesované stanice musí se omezovat na sdělení týkající se prováděných pokusů, po př. na poznámky osobní povahy, o kterých podle jejich nepatrného významu nelze předpokládat, že by jejich doprava byla svěřena veřejné telegrafní /: telefonní :/ službě; nesmí být vysíláno nic, co by mělo povahu novinářských zpráv, reklam a pod. Je zakázáno vysílati zprávy, jejichž obsah směřuje proti bezpečnosti státu nebo jeho hospodářským zájmům nebo odporuje zákonům, veřejnému pořádku nebo mravnosti, jakož i zprávy a pořady, které by měly povahu rozhlasového vysílání. Koncesionář může však vysílat reprodukovanou hudbu, aby vyzkoušel modulaci, avšak jen po dobu nepřesahující 5 minut; další podmínkou je, že takovému vysílání předchází hlášení o tom, že se vysílá reprodukováná hudba k radioamatérským účelům modulačním.
- 19/ Vysílání smí se konati jen v řeči jasné, nikoliv tedy v řeči smluvené nebo značkové. Je však dovoleno užívatí smluvených zkratek, které byly zavedeny mezinárodně pro amatérské vysílací stanice a které jsou všeobecně užívány.
- 20/ Koncesionář je povinen častěji zařazovat volací značku do všech vysílání koncesované stanice. Kdykoliv vysílá koncesovaná stanice dočasně mimo stálé stanoviště uvedené v koncesní listině, je koncesionář povinen doplnit volací značku písmenou x a v každém vysílání musí uvést aspoň jednou stanoviště vysílací stanice.
- Za dostatečné časté zařazení pokládá se vysílání volací značky na začátku a na konci každého vysílání. Je-li však vysílač v provozu déle než 5 minut, je třeba zařaditi volací značku nejméně v intervalech 5 minut.
- Volací značku nutno zařadit i do vysílání zkušebního, na př. při neutralisaci ladění anteny, měření a pod., a to i tehdy, je-li vysílač zapojen na umělou antenu.
- 21/ Koncesionář je povinen vésti přesný deník podle vzoru vydaného spolkem ČAV /: SSKA :/ a schváleného ministerstvem pošt. Stránky deníku musí býti strojově číslovány a jednotlivé listy nesmí býti z něho vyjímány.
- Koncesionář může použítí pro přímé psaní záznamů strojem listů, které vydal ČAV /: SSKA :/ v blocích s čísly bluku a serie.
- Do deníku zapisují se začátek a konec každého vysílání, délky použitých vln, volací značky korespondujících stanic, technické záznamy o průběhu každého pokusu a podstatný záznam o obsahu vyslaných a přijatých sdělení. Všechny zápisy musejí býti provedeny průběhem pokusů nebo později po jejich ukončení.
- 22/ Koncesionář je povinen zachovávat podle příslušných ustanovení zákona o telegrafech telegrafní tajemství o zprávách, které náhodou zachytil a které nejsou pro něho určeny. Toto ustanovení neplatí, pokud je zákony pod trestem stanovena všeobecná povinnost ozhamovat určité trestní činy /: na př. podle zákona na ochranu republiky :/.
- 23/ Trvalé přemístění vysílací stanice je dovoleno jen se souhlasem ministerstva pošt. Koncesionář může provádět občasná zkušební vysílání mimo povolené stanoviště, což však musí oznámiti místně příslušné služebně KSR; hlášení zasílá se dvojmo a uvedená služebna vrátí koncesionáři jedno vyhotovení s potvrzením na rubu. Není však nutno hlásit každý

- 5 -

jednotlivý pokus a stačí oznámení, že takové pokusy budou konány a jejich celkový rámeček,

- 24/ Koncesionář je povinen v rámci branné výchovy spolupracovat s orgány vojenské správy a řídit se v tomto směru příslušnými pokyny.

Musí být kdykoliv k dispozici státní správě, a to podle pokynů ministerstva pošt .

Dojde-li k úplnému přerušeni telegrafních nebo telefonních spojení při živelních pohromách velkého rozsahu a pod., může koncesionář zprostředkovat zprávy o přivolání pomoci, a to ve spolupráci s místně příslušným poštovním úřadem; je však povinen zpravit o tom okamžitě místně příslušnou služebnu KSR.

- 25/ Propůjčení koncese je vázáno na řádné členství ve spolku ČAV /:SSKA :/

- 26/ Koncesionář musí mít rozhlasovou koncesi a zapravovat za ni rozhlasový poplatek.

- 27/ Porušení koncesních podmínek má za následek zastavení činnosti vysílací radioelektrické stanice pokusné na určitou dobu nebo zrušení koncese, nehledě k event. trestnímu stíhání podle příslušných zákonných ustanovení.

- 28/ Koncese může být poštovní správou kdykoliv odvolána nebo koncesní podmínky změněny. O změně koncesních podmínek bude koncesionář zpraven přímo poštovní správou nebo prostřednictvím spolku ČAV /:SSKA :/.

Event. změny vysílacích zařízení, které vyplývají ze změny koncesních podmínek, musí koncesionář provést vřly sám na svůj účet.

Poznámka :

Místně příslušnými služebnami KSR jsou :

- a/ pro Čechy: oddělení KSR v Praze XVI., Na Pavím vršku č. 1949;
- b/ pro Moravu a Slezsko: oddělení KSR v Brně 5, Rezkova ul.č. 7,
- c/ pro Slovensko : oddělení KSR v Bratislavě, doruč. okres 56.

Tento dokument poskytl k uveřejnění Karel, OK1EP.

Jak jsem „utopil“ radiostanici

Základní vojenskou službu jsem „kroutil“ v letech 1951-1953 jako radista u spojovací jednotky Školního praporu ve slovenském Novém Městě nad Váhom. Při bojových cvičeních naší Československé lidové armády (čsla) probíhal i výcvik důstojníků a při něm jsme byli přidělováni k jednotlivým velitelům. Naším úkolem bylo zajistit spojení mezi jednotlivými složkami armády. Já jsem byl přidělen jako osobní radista velitele celého cvičení, mjr. Antonyiho. (Antonyi čti antonyj).

Radiostanice při bojovém výcviku (vysílač, přijímač a zásobní zdroj) vážila nějakých 25 kg. Dráty na cívkách a telefonní stanice byly naloženy na dvoukolku, kterou táhl kůň, ale radiostanice se na dvoukolku uložit nesměla, protože obsahovala elektronky a ty by se otřásáním na dvoukolce zničily. Proto se musela nosit na zádech.

Jednou, když se zase konalo bojové cvičení a my byli již několik dní v horském terénu, začalo se schylovat k bouři. V dálce hřmělo a špatně se navazovalo spojení. A protože radiostanice nesmí navlhnout, postavili jsme s kolegou Jožkou Tinajem ze dvou celt stan na vyvýšeném místě, kolem vyrylí strouhy, na odvádění dešťové vody, aby uvnitř stanu bylo sucho. Prostor stanu stačil akorát pro nás dva, radiostanici a zásobní zdroj.

Po chvíli se strhl strašný liják a do našeho těsného stanu se ještě vecpal mjr. Antonyi. Položil radiostanici na placato, uvelebil se na ní a zabral skoro celý stan. My s Jožkou jsme se krčili v rozích stanu a báli se víc narovnat, protože jakmile bychom se dotkli cely, začala by propouštět vodu a teklo by nám rovnou na záda. Takto jsme strávili celou noc.

Ráno, byl to už poslední den cvičení, jsme s Jožkou všechno spakovali a pomohli kolegovi zapřáhnout koně do dvoukolky, na níž byly uloženy cívky s drátem. Byli jsme v horách, a co čert nechtěl, porouchal se nám kompas a my zabloudili. Já nesl celý den na zádech bednu s radiostanicí a už jsem sotva pletl nohama. Abych si alespoň na chvíli ulevil, položil jsem bednu s radiostanicí na dvoukolku, přestože se to nesmělo. Najednou byl před námi potok a přes něj vedl šikmo malý mostek. Když kůň vjel na mostek, tak se díky šikmině mostku jedno kolo dvoukolky dostalo mimo, a náklad se do potoka vyklopil. Skočil jsem do potoka a vytáhl radiostanici, která už nabírala vodu. Ještě jsem stihl odvysílat poruchu a radiostanice se odporoučela.

Jak naschvál přišel mjr. Antonyi a že chce něco odvysílat. Když zjistil, co se stalo, zapsal si mě i Jožku. Bylo nám jasné, že z toho bude pár „ostrých“ navíc. To znamenalo, že po splnění služby, místo osobního volna šel voják do „basy“ (cely), kde byl o chlebě a vodě.

Po návratu do kasáren se konal nástup a vyhodnocování cvičení. Před nastoupenou jednotku museli vystoupit ti, kteří byli přečtení a ti se pak dočkali buď pochvaly, nebo pokárání, které mělo jako dohru přidělení „ostrých dnů v base“. Já i Jožka jsme byli přečtení a museli nastoupit před jednotku. Povídám Jožkovi, že už to teda máme spočítané, a kolik ostrých asi vyfasujeme za utopení radiostanice. Najednou slyšíme, že oba dostáváme pochvalu velitele. Bylo to za to, že jsem pohotově stihl ještě odvysílat poruchu, ale hlavně, že jsme nenechali velitele zmoknout v bouři.

Ve spojovací technice čsl. armády se používaly osvědčené německé přístroje. Byly to jednak ty, které zůstaly po německé armádě z 2.svět.války a také přístroje, které se během války vyráběly v tehdejší Československu pro německou armádu. Tohoto ukořistěného spojovacího materiálu bylo tolik, že stačil na vybavení celé čsl. armády.

Jako radisté naší spojovací jednotky jsme používali soupravu nepřenosného, samostatného přijímače TORN-EB a vysílače 30w nebo 100/5w. Tato souprava se používala pro spojení na větší vzdálenosti. Mezi jednotlivými složkami armády se pro kratší vzdálenosti používala přenosná souprava vysílače a přijímače TORN FU D-II. A právě tuto soupravu se mně podařilo nešťastnou náhodou „utopit.“

(František Kreizl, 89 let)